

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 10% — pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Trije.

REDL — LUKACS — CUVAJ.

Pravzaprav nimajo gorenja imena nič skupnega — razven par črk in pa to, da spadajo v eno dobo. Vendar bi iz njih lahko sestavili lep »trio«, ki bi pokazal reprezentante napačnega sistema v državi.

Avstrijska pa tudi cela evropska javnost se — kljub zanimivim dogodkom na Balkanu — zanima za te avstrijske afere, ki kažejo celo državo v ponižujoči luči.

Redl — Lukacs — Cuvaj so junaki dneva.

Pri očiščevanju, ki se vrši sedaj — se širi smrad, ki spominja na no-tranjo gnilobo.

Ako bi hoteli postaviti galerijo slavnih mož, katere osebe bi imeli iz zadnje dobe? — Prochazka — Pa-lič — Kania.

Sedaj pa so na vrsti zopet trije junaki:

Redl — Lukacs — Cuvaj.

Da zaidejo na visoka mesta tu in tam ljudje, ki tega niso vredni, to se zgodi lahko v vsaki državi. Pogosto vlada ne more zato, da se zmužajo k koritom tudi sleparji. Drugod pa se vsled sistema lahko zgodi — da ravno ljudje s slabimi zmožnostmi in s sebičnimi nameni dobe zaupanje na najvišjih mestih.

Tako vidimo pri nas na odgovornih mestih: Redla — Lukacsa — Cuvaja.

Za Redla vlada ne more biti toliko odgovorna. Mož je bil mojster v svoji stroki. Drugod bi mu seveda najbrže že preje prišli na sled. Da je mogel biti 14 let štabni oficir — vohun in izdajalec — to je značilno za razmere v generalnem štabu. Sicer je bil Redl nadarjen mož in menda eden iz najbolj zmožnih. Toda svoje zmožnosti je porabil za svojo korist — in je izdajal državo.

Lukacs pa je drug dokaz našega sistema. Ves svet piše, da je to največji panamist, to je mož, ki si je s 5 milijoni državnega denarja poskrbel za svojo dobočnost. In ta mož je ogrski min. predsednik. Ubogi Slovani morajo trpeti za sveto mažarsko državo vsako narodno gibanje je nevarno mažarski »narodni državi«, ob enem pa cel svet vidi pred seboj najgršo korupcijo, sleparije, golufije in tatvine, ki so značilne za vlado mažarsko.

Cuvaj je tretji v tej lepi družbi. Sicer je baje dokončal svoje delo — ampak z njim se ne izbrise sr-mota, ki je padla na državo s tem, da je bil Cuvaj kraljevski komisar na Hrvaškem.

Ako je bil Redl slepar in veleizdajalec s svojo lastno silo — ako sloni Lukacsa moč v korumpiranih mažarskih političnih razmerah — je bil Cuvaj po volji drugih postavljeno na svoje mesto, da je samovoljno uničeval hrv. narodne pravi-

ce, oziroma: nam slovanskim narodom dajejo Cuvaje, da s tem pokažejo svojo mržnjo do narodnih pravic — in da uveljavijo svoj sistem — njih sistem pa jim rodi Redl in Lukacs, izdajalce in sleparje — in s tem je najbolje dokazano, da je sistem napačen — ker sloni na napačnih nazorih in na nepravilni podlagi.

Na slabem temelju stoji slaba stavba — stebri padajo.

Toliko škandalov v par dneh — to je najlepši dokaz, kam vodi protidemokracičen, protinaroden in protustaven sistem, ki se uveljavlja pri nas bolj in bolj.

Tako sodijo tudi drugi listi. Močna je velika boginja pravičnosti in osvete.

Debata v skupščini.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 18. (31.) maja 1913.

Tudi popoldanska seja skupštine je bila v četrtek zelo dobro obiskana.

Kmalu po peti uri je predsednik otvoril sejo in takoj podelil besedo posl. Marku Trifkoviću

(staro-radikal, član večine). Začetkom je polemiziral s posl. Ribar-cem, nato pa je prešel na predmet debate — na govor min. predsednika Pašića. Od govornika večine bi bilo pač pričakovati mnogo več kot od govornikov opozicije, dasi je bila snov že popolnoma izčrpana od opozicijskih poslancev.

Konstatuje z zadovoljstvom uspehe na bojnem polju, ki so posledica balkanske zveze, katere je iznenadila celo Evropo in razveselila vse prijatelje Slovanstva.

Zal, niti v tej vojni ni bila Srbstvu sreča mila. Na bojišču so imeli Srbi le enega sovražnika, dočim je bilo na diplomatičnem polju mnogo neprijateljev.

Vesleli napravile so Srbom velike krivice, odepisali Srbijo od morja in Črno Goro od Skadra.

Najhujše pa boli Srbe ponašanje Bolgarov, ki pozabljajo na storjene jim usluge in obtožujejo Srbijo radi neizpolnitve pogodbe. Glasom mednarodnega prava, kakor ga interpretira cela vrsta teoretičnih pravnih avtoritet in praktikov, je oškodovana stranka v pravu sprejmeniti pogodbo. Ta pogodba pa je že po dejstvih izpremenjena in pravno več ne obstoja. V pogodbi je označeno macedonsko bojišče kot glavno bojišče, kamor so morali poslati Bolgari 100.000 mož, kar pa niso storili, ampak porabili to armado v svojo korist.

Radi Drinopolja moral se je voditi boj, od katerega ne morejo zahtevati Bolgari koristi samo za se.

Po tolmačenju in v smislu pogodbe mora dobiti Srbija nagrado za svoje žrtve, ki so nastale izven pogodbe in v korist Bolgarske.

Ko bi Srbiji ne bilo odvzeto primorje, mogla bi popuščati, tako pa ne sme in ne more.

Govornik se končno nadeja, da bodo bolgarski državniki na višini svoje naloge in bodo še pravočasno spoznali, da so interesi Bolgarske najboljše zavarovani v balkanski zvezi.

Kot drugi govornik večine povzel je besedo

posl. Aleksa Žujevič.

(staro-radikal), priprost človek. ki me je močno spominjal na znanega tržaškega Križmaniča, ki s svojimi umestnimi dovtipi vzbujajo mnogo nepriljubljenega smeha med poslušalci.

Posl. Žujevič je sicer zbornico dobro zabaval, vendar na je bilo v njegovem dolgem govoru — dasi je obljubil, da bo zelo kratek — precej resnice.

Sprva se je spravil na inteligenco, ki je — po njegovem mnenju — patentirala pravo in razum sama zase, kakor bi priprost človek, ki ne zna drugega kot pisati in čitati, ne razumel ničesar. Tudi njegova (staro-radikalna) stranka je patentirala zase pravico, da samo ona skrbi za dobrobit Srbije. (Buren smeh med poslušalci.)

»Istina, mnogo ne razumem,« pravi govornik, »najmanj pak mogu da razumem našu diplomacijo. Meni izgleda, kao da se zaboravio ugovor izmedju Josifa II. i Katarine II. Naši diplomati su slabi državnici.«

In tu je začel kritizirati srbsko rusofilsko politiko. Očita vladi zakaj je sklenila z Bolgarsko tako pogodbo. Toda sedaj je prepozno, priznava pa, da ima Srbija prav.

Končno priporoča zbornici, da podpira z vsemi močmi stremjenje vlade, da se ohrani Srbiji vsaj to, kar niso pobrale veslele in kar je zavzela srbska vojska.

Vlada je dovolj razumna, da bo že našla pravo pot, ako ne bo, pa bo govorilo orožje mesto nje, narod pa bo plačal o svojem času vsakega po njegovih zaslugah.

Govor posl. Žujeviča je vzbudil pri njegovih pristaših vidno nezadovoljstvo, pri opoziciji pa iznenadenje.

Tako je končala ta zelo važna debata o ekspoziciji Pašićevem.

Čudno pa je to, da se niti eden govornik ni niti z besedico dotaknil vprašanja o aneksiji okupiranih krajev, kar se je gotovo zgodilo po naročilu vlade.

To pa najbrže radi tega, da Srbija ne provocira z aneksijo bolgarske, z druge strani pa ima priliko še v čem opustiti v korist Bolgariji.

Mars.

Podrobnosti o Redlu

Redl — polkovnik — je bil strokovni izvedenec proti vohunstvu osumljenim osebam. V svojih poročilih je uradno vedno svaril pred prehitrim postopanjem, češ, da častnikom, ki so dokaze zbrali, ne gre popolna vera in da so sumljivi, da delajo skupno z inozemstvom, vsled česar se morajo njih izpovedi najprevidneje presojati in naj se ne povzroči z nepremišljenimi koraki v inozemstvu kaka napetost. To postopanje dokazuje, kako brezvestno je Redl postopal. Zadnje čase je osumil Redl več višjih avstrijskih častnikov, da vohunijo v prilog Rusiji in da so zato nameravali uvesti energično preiskavo. Material pa ni bil popoln in so morali opustiti nameravano preiskavo.

Redl se ni omejil samo na to, da je izdajal vojaške skrivnosti Rusiji, temveč je, kakor poročajo »Narodni Listi« izvedel strašno hudodelstvo nad svojimi sotovariši častniki in da je zadnji čas ruski vladi naznanil imena vseh častnikov, ki so nameravali za Avstrijo v Rusiji vohuniti. Ruske oblasti so zato 60 častnikov, iz Avstrije aretirale in jih večinoma izgnale v Sibirijo. Med njimi je veliko najnadarjenejših častnikov generalnega štaba in drugih čet, katerih usoda niti najožjim sorodnikom ni bila znana, dokler se ni izvedelo, da so jih prišli v Rusiji in jih radi vohunstva obsodili, dasi so večinoma svoj alibi dokazali.

Avstrijska armada združena z rumunsko.

Potom Redlovih izdaj je prišlo tudi v javnost, da je bil med Avstrijo in Rumunijo dogovor za skupno operacijo, če pride do vojne z Rusijo in za to sodijo, da je imel Redl prav odlične pomočnike.

Policija je aretirala poročnika 7. ulanskega polka Horinko iz Stoke-rava. Horinka je bil Redlov intimen prijatelj. Redl je svojega prijatelja bogat z denarjem podpiral. Horinka je tudi v Redlovem stanovanju večkrat prenočil.

Nekoliko životopisa.

»Freundenblatt«, oficijelno glasilo zunanega ministrstva in avstrijskega ministrskega predsedstva, je namreč objavil članek, ki izjavi, da so Redlu dve leti potem, ko je postal stotnik, naročili proučevati špionažo in protišpionažo in so ga poslali na Kavkaz, da se je naučil ruskega jezika. Izredno sposoben častnik je

imel nenavaden vpogled v špionažne zadeve in je bil verziran strokovnjak tudi v vseh naših mobilizačnih zadevah. Redl je nemoralno živel, kot stotnik je s tridesetimi leti zabredel v dolgeve. Nevaren je bil zato, ker so mu bili kot častniku evidenčne pisarne dostopni pripomočki strogo tajnega značaja. Redl je bil ob aneksijski krizi namestnik načelnika evidenčnega urada. Kot načelnik generalnega štaba 8. armadnega zbora je pa šel lahko še bolj agentom na roko. Gotove odredbe, za katere so mogli le nakateri visoki častniki znati, je doletela sosedna država, še predno so se izvedle, paralizirala.

Tako je tudi za časa aneksije izdal vsa važna dela o obrambi avstrijskih meja; radi svojih sposobnosti je bil odlikovan od nemškega in avstrijskega cesarja.

Redl je imel ozke stike z ruskim generalnim štabom in vohunskim oddelkom v Varšavi, kot tudi z ruskimi vohuni v Drazdanih na Saškem.

O vsem svojem delovanju je pisal Redl dnevnik, ki ga zdaj prav pridno študira vojaško sodišče.

»Delovanje« mu je neslo. Letošnjo zimo je zaslužil 100.000 K in kupil za to 2 avtomobila. Nekaj dni pred svojo smrtjo je še naročil pet pnevmatikov po 1000 K. Sami častniki generalnega štaba so Redlu verjeli, da svoj luksuz pokriva z dedščino. Njegova hišna gospodinja je pa sodila, da mora imeti Redl kake manipulacije v pisarni. Redl je prirejal s svojim nečakom pariške večere. Radovedna Redlova gospodinja je vprašala Redlova slugo, kje da dobi toliko denarja. Ta je odgovoril: Kadar pridem v njegovo sobo, šteje tisočake. Drugič je pa rekel sluga gospodnji: Kar znorel bom, toliko denarja leži zopet na pisalni mizi! — Oficijelni krogi bi silno radi vsi stvar omilili, pa se jim ne posreči.

Vlanska demisijska šefa generalnega štaba Schemue in ministra Auffenberga postaja jasna.

Že vlansko jesen so vojaški krogi zaznali, da obstoja vohunska družba v korist Rusije in vsled te zaznave je odstopil šef generalnega štaba Schemua in vojni minister Auffenberg.

Nagla smrt podpolkovnika Filipa de Sarlay.

1. junija po noči je napadla Filipa de Sarlay, podpolkovnika pešpolka št. 63 slabost in je hitro nato umrl.

Danteja božanstvena komedija „Pekel“

Ta največji kinematografski senzacionalni umotvor se bode predvajal samo 4 dni. Petek 13, sobota 14, nedeljo 15, ponedeljek 16 v »KINO IDEAL«. Zvišane cene vsled visokih nabavnih stroškov. Predstave 3—4½, 4½—6, 6—7½, 7½—9, 9—10½. Zadržje predstave na prostem. Šolskim otrokom dostop ni dovoljen!

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Dospel je bil iz Pariza v najhujšem diru in moral je imeti za kralja sila važne novice, da se je pokazal o belem dnevu s svojim obrazom, ki ga je tako strašno pačila široka rdečkasta brazgotina.

»Vendar sste enkrat tu!« je vzkliknil kralj. »Pri Bogorodoci, ako me zapuste še moji prijatelji, mi je umreti od dolgega časa!«

Franc I. se je zdržnil ob misli na smrt in dodal sam pri sebi:

»Ako bom imel sploh čas, umreti od dolgočasja!«

»Sir,« je odgovoril Sansak, »saj imate svoj dvor...«

»Da,« se je porogal kralj, »tola po hinavcev, ki si belijo glave, ali bi lizali meni pete, ali ležali na trebuhu pred mojim sinom! Strašno je. Sansak, a resnično: meni je pisana bližnja smrt... Včasih, kadar stopim nenadoma v stanovanje prestolonaslednika Henrika, vidim skrčene obraze, in molk, ki nastane, mi priča, da ugrabljejo, kdo bo naslednik umirajočega kralja.«

Sansak je zdaj pogledal Franca I. Videl ga je bledega in shujšanega; njegove oči so bile obrobline rdeče, blede lise so se mu risale na

obrazu, in v kotih ustnic se je kazal izpuščaj, kakor da bi ga popadale gobe.

»Pa vendar vaše Veličanstvo ne izgleda slabo,« je dejal plemič.

»Pustimo to!« je rekel kralj in zmajal z glavo. »Vesel sem, da si se vrnil k nam... Takoj dam obvestiti La Šatenjreja in D'Eséja...«

»Sir,« je odgovoril Sansak, »vaše Veličanstvo naj mi oprost. Rad bi odšel iz Fontenbloja prej ko mogoče. Prišel sem samo javiti kralju, da se gode v Parizu čudne reči...«

»Govori,« je dejal kralj osuplo. »Tak vidite, sir: pred dvema dnevoma sem imel povod, da govorim z velikim profesorom,«

»Z Monklarjem?«

»Z njim, sir. In napolil sem se zvečer — zdaj grem na ulico le še ponoči, kakor sove — proti veliki profesiji. Ali veste, kaj sem izvedel tam? Da je grof Monklar nenadoma zblaznel in pobegnil iz svojega dvorca; nihče ne ve, ka je z njim!«

»Kaj praviš?«

»Resnico vam poročam sir.«

»In jaz ne vem o tem ničesar! Gotovo so nesli novico k prestolonasledniku!«

Kralj je stopil parkrat sem ter tja po svojem kabinetu; obraz mu je gorel v enem tistih popadov blazne jeze, pred katerim sta se tresla Luver in Pariz — včasih tudi vsa vesoljna Francija.

Udaril je s pestjo po dragoceni porcelanasti vazi in jo vrgel s ka-

mina, da se je razbila na tisoč koscev.

»Videli bomo,« je zarenčal, »ali sem še kralj, ali ne. Sansak, ti se odpravljaj v Pariz z La Šatenjrejem in D'Eséjem... Samo vam trem še zaupam... Imenujem te velikega profosa, ali slišiš?«

Sansak se je naklonil brez radosti.

Življenje se je bilo končalo za tega plemiča z dnevom, ko je prenehati biti »lepi Sansak...«

»Dam ti polno pooblastilo,« je dodal besno kralj, ki je bil začel med govorenjem pisati in polniti razne pergamente. »Polasti se velike profesije. Vrzi v Bastiljo mojega velikega kancelarja in luverskega guvernerja... Ah! Bomo že videli... takoj... Mongomeri!...«

Gardni kapitan je vstopil.

»Mongomeri,« je rekel kralj s hripavim glasom, »odpravite se takoj v stanovanje prestolonaslednika in odondot v stanovanje gospe Diane...«

»Sir!« se je hotel vmešati Sansak.

»Tiho! Aretirajte mojega sina! Aretirajte Diano... Idite in pogledajte, kje sta La Šatenjre in D'Esé...«

»Sir,« je dejal Mongomeri ves bled, »v trenutku, ko me je klicalo vaše Veličanstvo, sem ravno hitel k njemu, da mu povem... da ga obvestim...«

»O čem? Tak dajte... govorite, gospod!«

»Sir, na trati v parku, sto korakov od ribnjaka, so našli pravkar truplo gospoda D'Eséja, s prsi prebodenimi skoz in skoz...«

»D'Esé je mrtev!« sta viknila kralj in Sansak obadva hkrati.

Toda učinek te novice na oba moža je bil jako različen. Dočim je Sansak zaklel od gneva in segel z desnico po mečevem ročniku, kakor da hoče poiskati sovražnika, prijateljevega morilca, se je zrušil kralj v svoj naslonjač, kakor da ga zapušča življenje.

»Kdo je ta podlež?« je zarjul Sansak, »Oprostite mojo jezo, sir.«

»Nič se ne ve!« je odgovoril Mongomeri.

Ta hip pa je nastal v predsobi velik hrup, iz komornik Basinjak je planil v kabinet ter zaklical:

»Sir! Kakšna strašna novica za vaše Veličanstvo! Gospod De la Šatenjre je mrtev!«

»Mrtev!« je ponovil kralj zamolklo.

»Mrtev!« sta vzkliknila Sansak in Mongomeri z vsemi znaki začudenja in groze.

»Mrtev, umorjen!« je povzel Basinjak. »Pravkar so prinesli v grad truplo nesrečnega plemiča, in ljudje, ki so opravili ta žalostni posel, pravijo, da so našli mrliča v oddaljeni uličici, ki se imenuje ulica Fago.«

Mongomeri se je zdržnil, prebledel in zamrmral sam pri sebi:

»Glavo si dam odrezati, ako se

morilec ne imenuje Tribulet!«

»Ze dobro. Basinjak,« je rekel kralj. »Pusti nas same!«

Komornik je odšel.

Mongomeri je čakal, sluteč, da utegne ta novica izpremeniti kraljeve misli.

Franc I. je bil zares potrpt, kakor da ga je zadela strela.

Dvignil je svoje preplašene oči k Sansaku in opazil zdajci gardnega kapitana, ki ga je gledal nepremično.

»Mongomeri,« je rekel kralj z naporom... »Tisto, kar sem vam rekel...«

»Naj izyrsim, sir?«

»Ne! Tako naj bo, kakor da nisem rekel... In ne pravite nikomur!«

»Oh, sir!... Vaše Veličanstvo ve dobro...«

»Da, sir!... Vaše Veličanstvo ve dobro...«

»Da, zvest človek ste... Idite, Mongomeri...«

A že v predsobi se je popražal gardni kapitan:

»Ali naj obvestim prestolonaslednika... jutrišnjega kralja?«

Ko je ostal Franc I. sam s Sansakom, je vstal in začel spet hoditi po sobi, a zdaj že počasi in mračno. Plemič je sedaj zapazil, kako zelo je kralj potrpt in kakšne strašne izpremembe so se izvršile v njem, od kar je zapustil Pariz...

(Dalje.)

Zopet samomor častnika na Dunaju.

V nedeljo ponoči se je končal v Pratrur častnik, katerega ime zatajujejo. Samomor je v zvezi z vohunsko afero Redlovo.

Ce človek vse tole čita, se mora pomilovalno posmehovati pisavi Danzers Armeje Zeitung, ki je silno ponosno pisala, da je rusko vojaštvo na avstrijski meji čisto degenerirano in da je zmaga nad njim zagotovljena.

Slovenska zemlja.

Velike Poljane.

Ne »slovenska ljudska stranka«, ampak farška stranka je pravo ime take stranke, ki zdaj vlada pri nas. Oglejte si jo, kakor se kaže v Vel. Poljanah. Pri nas imamo že 15 let za župana A. Andolska, za katerega sta šla dva župnika v boj, bil je njima t. zv. slepo orodje — sicer pa miroljuben in pobožen mož. — Sličen mož je tudi I. Novak, ki pa ni hotel na povelje župnika Andolskega za župana voliti, češ da ni sposoben. Za to ga je župnik kaznoval s tem, da ni smel v odbor — češ, da je uporen duh — vzal mu je cerkveno ključarstvo in ga proglasil za liberalca. — Vtaknil je dva prsta v svoja razširjena usta in je vpil: glejte, tak je Adame, on in njegova vsa familija. — Tako komandira naše može naš župnik. Zdj pa pogledimo v njegov farovž. Ker je šel naš bivši učitelj Cvar v pokoji, smo dobili učiteljico. Ker je Slomškarica, je na hrani v župnišču. Vsled tega krožijo razne govornice, ki pa nas toliko ne zanimajo. Ker učiteljica se ni definitivna, je bilo mesto razpisano in oglašilo se je edini prosilec — učitelj Potokar. Župnik je takoj ljudi proti njemu nahajskal, češ, da je pijanec itd. Ker je bila služba zopet razpisana, sta prosila dve učiteljici, toda božji namestnik se je razkoračil: češ, mi ne maramo nobene babe več mi hočemo učitelja. — Župan pa ni zapazil, zakaj se župnik tako čudno vede. Ko smo imeli učitelja dobrega na razpolo — ga župnik ni hotel — sedaj ko smo dve leti brez njega, ga pa zahteva — (menda zato, da bi se zaveda od leta do leta naprej vlekl in da bi gospodična še v župnišču na hrani ostala.) Da bi bil v šoli — se je župan postavil na svoje noge in glasoval za to, da če ni mogoče dobiti učitelja, naj se nastavi stalno vsaj učiteljica — prosilka. Znana izkušena moč. To je župnika Lavrenčiča tako razjezilo, da je ves razjarjen zavpil na župana: Podla duša, za župana sem te postavil — zdaj mi pa tako plačujš. — Župan pa se je vseeno zavedal, da so ga volili občani in je rekel: »Kar pogledite, kam ste jo zafurili. Vsa fara vam 5 gld. ne zaupa.« Takoj na to je župnik župana odstavil od ključarstva in je rekel, da je župan najbolj zagrozen liberalac 19. stoletja. — Pa s tem ljubeznivi božji namestnik se ni bil sit. Čakal je na svojo žrtve, kakor lisjak na svoj plen. Pri premiranju krav in telic v Strugah je postavil poljanski župan tri izvrstne lepe krave, in ko so mu rekli, da od vseh ne dobi premije, ga je obvladala lakomnost po denarju in je zapisal eno na ime svojega sosedu, kar se z nobenega stališča ne da odobravati. Župniku je prišlo to kot nalašč, da se nad nepokornim županom maščuje in je takoj letel sam osebno v Ljubljano k dež. odboru in je vso stvar ovadil. Pred ljudmi se je hvalil: Jaz sem te postavil — jaz te bom prevrnil. Župan

je bil pri dr. Peganu in ta mu je rekel: »Kar v treh dneh se odpovedite županstvu, saj vas tam doli tako nič ne mara.« — Bil je tudi pri dež. glavarju — ta pa je rekel: »Zaradi vas se tam doli liberalci množijo.« — Vi ste proti naši slov. ljudski stranki in ste tudi volili liberalnega zastopnika požarne breme. — V tem se vidi, kakšna je ta stranka in koliko je vredna. Če bi se bil župan zavzel za župnika — bi bilo vse prav — odpuščena bi mu bila vsaka sleparija — tudi če bi ga vsa občina tožila — nasprotno bi se ga obsodilo — tudi če bi vsa občina zanj prosila, ker — župnik tako hoče. Skrajni čas je, da po kmehit pometemo s takimi ljudmi, ki mislijo, da bodo nam po svoji volji župane postavljali in odstavljali. Sami sebe naj pogledajo!

Litija.

Slučajno prišel mi je v roke umazan listič ki sliči na ime »Domoljub«. Škoda za tako lepo ime. List vsebuje umazanosti prve vrste. Ne bi se bil oglasil za odgovor, ko ne bi bil čital med dolenskimimi novicami, tudi članek iz Vač, v katerem napada gasilna društva Litija-Smartno, zato, ker so se ista udeležila sv. maše. Dopisunče upa in se nadeja, da se bodo naprednjaki sčasom res poboljšali. Povem odkrito, da ni bilo v cerkvi med gasilci nobenega naprednjaka, bili sta to gasilni društvi iz Litije in Smartna, ako pa je izmed lasilcev kdor izven društva naprednjak, pa zopet povemo, da se grozno moti, če misli kdo, da se bomo poboljšali, ravno nasprotno bodo doživeli. (Posebno če se bodo nadaljevala razkritja ala Theimerjeva itd.) ostanemo kakor smo bili, enega duha, enih misli. Nadalje pravi dopisunče, druge nesreče ni bilo, kakor popoldne se je slišalo sem od župane gostilne, petje, in godba. Da je morda slišal petje, je vse mogoče, saj so pri društvu tudi pevci, če je torej slišal petje, bilo je to gotovo dostojno. Godbe pač nismo imeli, ne vem od kod jo je slišal, če pa je v gostilni morda kdor igral na harmoniko, to pa ni z gasilnimi društvi v nikakoli zvezi. (Ne vem, kaj ima proti godbi, ker ravno pred člankom Vače opisuje list z veseljem, da so orli pri procesiji prvič nastopili z godbo! Ali bodo morda samo pri procesijah igrali?) Ker pravi, druge nesreče ni bilo, ne vem, ali misli, da so napravila gasilna društva izlet na Vače z namenom ljudi napadati ali kaj takega. Če je prišlo komu v cerkvi slabo prišlo je to gotovo za to, ker kar smo tam slišali, po glavnem govoru, je bilo vse kaj drugega kakor pa to, kar spada v cerkev, ker se je govornik trkal na prsi in vpil, danes se Vas še ne bojimo, to seveda se lahko reče na kraju, kjer ne sme nihče ugovarjati. Govorilo naj bi se to javno kje drugje, potem bi že dobil zaslužen odgovor, če bi kdo na ta način klical na korajžje. Sicer se pa takim govornikom lahko reče: prepustite naprednjakom vaša sredstva n. pr. prižnico, spovednico, hud..., sv. zakramente, različne blaginje, na dan 24 ur časa, povem vam, da nimate v vaši stranki nobenega koštruna, niti pol kozlička? Nadalje dopoveduje dopisunče, da si litijsko-smartinsko gasilno društvo ne bo bogve kaj opomoglo z Vačami. Tu je pa pravo zadel. Umevno je ob sebi, da si ne bo prav nič opomoglo, tega namena tudi društva niso imela, pač pa je bil namen odnotno društvo k delovanju spodbuditi, kar bi bila tudi vseh Vačanov in faranov z dopisunčetom vred, sveta dolžnost (pokazala se je potreba že večkrat) ne pa,

kar se upelje in če ni gotovim ljudem prav, da se hoče še tisto podreti. Gasilna društva so bila do sedaj popolnoma nepristranska, gotovi ljudje pa hočejo, da bi se tudi tu upeljele stranke, torej imeli bi naprednjaki svoja gasilna društva, in nasprotniki zopet svoja in tako bi se moglo, kadar bi začelo goriti, iti vedno vprašati, kje gori in od katere stranke, gasil. društvo pa bi moralo gasiti le, če je ogenj nje stranke. Tudi deželni odbor je pritegnil dopisunče v svoj dopis, gotovo bo tudi isti njegovih nazorov, saj kažejo vsa dejstva na to. Končno si ne morem kaj, da ne bi omenil še to. Naši naprednjaki so ogorčeni, ker njih evangelij »Slov. Dom« ljudem preveč oči odpira. Tu pa je trn v peti, ker ljudem res oči odpira, in tako vse napredno časopisje, zato pa ga toliko prepovedujete. Naj bode torej za danes zadosti, če pa hoče dopisunče smo mu na razpolago. Gasilec.

Pragersko.

Renegatska nadutost naših posilincev rase od dne do dne dalje. Ti ljudje postajajo za vso okolico pravcati kuga. Kjer le morejo, sejejo med ljudi zdražbo, seveda le z namenom, loviti si kolikor mogoče mnogo kalinov za svoje nacionalne namene. V sredstvih niso izbirčni, najpripravnejše — ker češče uporabljajo — pa se jim dozdeva, z raznimi obljubami dražiti sosedu na sosedu. Zlasti — ozir, izključeno — je to metoda tukajšnje postajne uprave. Delavec okoličin mora biti najprej »Nemec«, član »Schulvereine« in »Südmärker«, potem šele dobi zaslužek pri delu na prosti. Pa tudi v drugem ozirju so ti gospodje od postaje zelo nesramni. Ob nedeljah in praznikih — pa tudi druge dni — posebno lahko opažajo, kako ti bumlajo po peronu z modrižem in celo s frankfurci, ter tako izzivajo potnike Slovane, zlasti pa Slovence. Zadnji čas je res že, da pride sedanjí postajenačelnik že enkrat tje, kamor spada: na prusaško mejo. Zadnji čas pa je tudi že, da pride na njegovo mesto jeklena metla. — Ne razumejo pa naših sosedov iz Maribora in Ptuj, ki se za Pragersko prav nič ne brigajo. Mesto, da se tamka okoli prekljate, pridite k nam, pridite med nas! Hvala vam gotova!

Štajersko.

Iz Podravja. »Straža« je z naravnost velikansko naslado povzela slučajne zadnjega potovanja knezoškofa Napotnika povodom birmanj po Slov. Štajerju. Ta list, ki za učitelstvo navadno nima ni ene prijazne besede, se v teh svojih poročilih kar cedi sladkobe nasproti učiteljem po deželi. Kaj tiči za vso to hinavščino ne vemo in tudi nečemo preiskovati. Čudno pa je na vsak način, da je to bilo »Straži« toli dobrodošlo, ko drugače po njej in »Slov. Gospodaru« kar vse kipi in bruhaja proti učiteljem. Po gotovih krajih so ti izlivi »Stražine« prijaznosti uplivali približno kot mrzel tuš na razgredo truplo. Tem slučajem nasproti smo v stanu dati zagotovilo, da se je učitelstvo vsprejemov moralo udeležiti ker to — zahteva že najprimitivnejša spodobnost. Toliko na znanje nekter-nikom.

Maribor. Lepe stvari je slišati iz vojaških krogov tukajšnjega 26. domobranskega pešpolka. Že dalje časa se vojaki pritožujejo, da kruh ki ga dobivajo (komis) ni za jesti. Kdor ga zavzije, se izpostavlja nevarnosti, da dobi drisko, ki je nekaterikrat postala celo nevarna. Vojaki, ki pač

glede jedi niso izbirčni, se ga za to boje in raje stradajo, pa če tudi ure in ure druge hrane nimajo. Dobili so se tudi kosci tacega kruha na poskušnjo in učinek je bil — da je došel gospod par minut po zavžitju tega kruha bruhal! Kje iskati nedostatkov. — Pač samo pri peku, ki oskrbuje imenovani polk s kruhom in na ta način po čisto turški nameri dela z ogromnim dobičkom sebi v dobro, drugim, vojakom, pa v kvar. Slav. krogno poveljstvo v Gradcu bi storilo dobro, da reši uboge vojake vsaj tega zla in pove dotičnemu liferantu, da ne kaže, na škodo drugih si polniti žepov.

V Pavlovcih pri Ormožu je pred dnevi neznan zlikovec, ko na posestvu kmeta Novaka nikogar ni bilo doma, vlomil in ukradel 130 K gotovine. Novak je bil z vso družino v Ormožu pri birni, vsled česar je bilo vlomilčovo delo neovirano. Vlomilec bi bil tudi lahko odnesel par hranilniških knjižic, pa se je najbrže zbal odkritja in jih pustil nedotaknjene.

Tako je prav. »Grazier Volksblatt«, ki je pred dnevi primesel nesramnosti na naslov Jugoslovanov, je doživel s pričetkom tega meseca majhno neljubost: njegovi slovenski naročniki-duhovniki, so ga kratkotalo vrnili. Je to popolnoma pravilno, le želeli bi, da gospodje začno tudi opozarjati ljudi na »Kl. Zeitung«, ki istotako, da, z še večjim uspehom, hujska proti nam Jugoslovanom, saj v njej podpirajo tekst, podobne in razne, nasramoteče karikature. Opozarjamo le na par slučajev koncem aprila in začetkom maja, kako se je razne dogodke balkanske vojske po prav jezuitskem načinu smešilo. Boj obema!

Mačka zažgala posestvo posestnika Polc pri Gorju Sv. Kungoti nad Mariborom. Dne 28. maja je hotela posestnica Polc zažgati v domačem ognjišču nakupičeno suhljad, v kateri je žela domačo mačko. Suhljad je hipoma vsplamtela in užgala dolgo, mehko mačkino dlako. Žival je seveda v bolečinah norela povsodi okrog in raznesla zdaj tu, zdaj tam ogenj, tako, da je bilo kmalu vse v plamenu. Posestvo je do tal pogorelo. Škode je 12.000 K, zavarovalnina pa le 10.000 K.

25 letnico svojega obstanika praznuje moška podružnica CMD v Mariboru dne 15. junija letos. Vsa mariborska narodna društva so že dolžena na delu da, ta veliki dan s slavljenko yred dostojno proslave. Ves ogromni Narodni dom bo izpremenjen v velikansko narodno tabornišče in vse polno bo zanimivosti. Častna dolžnost vsacega Slovenca je da ta dan pohiti v Maribor. Slovenci in Slovenke, od blizu in daleč! Pridite ta dan in pokazite, da so Vaše simpatije v oblini meri na strani narodnih mariborskih grančarjev!

Dnevni pregled.

»Dan« se širi vedno bolj in bolj in zakaj? Zato, ker je »Dan« edini res neodvisni slovenski list, ki je odprt vsem, ki se jim godi krivica, ki odkriva grehe na desno in levo in se ne boji nobene zamere, če tudi mu to včasih škoduje. A ne strašimo se nobenih žrtve, ker dobro vemo, da je nam Slovincem neodvisen in neustrašen list v naših težkih narodnih razmerah neobhodno potreben. Od vseh strani je že prestal »Dan« hude napade, preganjan je bil od naprednega in klerikalnega časopisja, od škofa in vlade, a to ga ne ovira na razvoju, ljudstvu se odpirajo oči, da

vidi, kje je poštenost in kje ima zaslobo in podporo. Prijatelje »Dneva« prosimo, da razširjajo »Dan« vsepovsod, da prodre v najzadnje vas, ker se potom neodvisnega časopisa širi prosveta, s prosveto pa blaginja naroda. Ubiti moramo korupcijo, ki se zajeda vedno bolj med nas, ubiti klerikalizem, ki zastruplja vso našo javnost in zavira napredek in samolastno mišljenje ljudstva. Vsi z namo vztrajno in neustrašeno za razširjenje »Dneva« in zinagati moramo nad lažjo in krivico, ki se nam godil

Ogrski ministrski predsednik — največji panamist na svetu, takšno psovko je vrgel poslanec Dessy ministrskemu predsedniku v obraz. Ministrski predsednik je moral tožiti in v prvi obravnavi je bil Dessy obsojen. Razsodba je bila pa razveljavljena in pripuščene dokazi resnice — ki je uspel, Danes je sodišče razglasilo pravdorek v aferi Lukacs-Dessy. Dessy, ki je Lukacsu očital, da je največji panamist, je oproščen, erar pa obsojen na pravdne stroške. Razsodba je seveda vzbudila največjo senzacijo. Stališče ministrsk. predsednika je tako omajano, da bo nujno moral odstopiti. Lukacs bo prisiljen cesarju podati svojo demisijo, čeprav je cesar takoj ne utegne sprejeti, so Lukacsevi dnevi štetí, ker je popolnoma omadeževan. — Stebri države!

Redi po smrti in krščanski Dunajčanje. Včeraj so se odigrali na centralnem pokopališču na mestu, kjer počiva truplo vohuna Redla, silno mučni prizori. Sorodniki pokojnikov, katerih trupla leže v isti vrsti kot Redlovo, so zahtevali od pokopališče uprave, da izkoplje Redlov grob in pokoplje truplo kje na čisto samotnem kraju. Ker uprava zahteva ni hotela ugoditi, je množica naskočila Redlov grob, ga razkopala, opljučala in oskrnila. Policija ni smatrala za potrebno, da posreduje in ukroti množico. V vseh uvodnih člankih smo jasno povedali, kako sodimo o Redlovem delovanju. Obsojamo pa zverinstvo, ki ga je zagrešilo dunajsko občinstvo. In kljub temu, da je njeno dejanje proti kazensku zakoniku — policija ni posredovala. Kazni nad mrtvim truplom, ki počiva že v zemlji, naj si ne lasti nihče, ker isto podlega že drugim zakonom.

Dr. Susteršič dobil zadoščenje, ne da bi ga iskal. Deželni odbornik grof Barbo čestita deželnemu glavarju v imenu odbora k 50letnici ter predlaga, naj deželni odbor izreče pri tej priliki najstrožjo obsodbo napadov, ki so se pojavili v zadnjem času zoper zasebno čast g. glavarja in njegovo privatno življenje, ki nima s političnim delovanjem nikakoršnega stika in ki se žal niso ustavili niti pred rodbinskim pragom.

»Zarja« piše: — Klerikalci so potemtakem preprosil grofa Barbotu, naj predlaga v deželnem odboru zaupnico dr. Susteršiču in naj mu priskrbi izjavo, s katero se lahko izkaže pred javnostjo z ozirom na težke očitke Kamile Theimerjeve. Ampak z naročeno »satisfikacijo«, ki mu jo je dal deželni odbor, se javnost ne more zadovoljiti in deželni glavar mora že drugače odvaliti od sebe Theimeričine očitke, poiskati si mora drugačno zadoščenje. Popolnoma bosa je trditev, da se ti napadi tikajo privatnega življenja, z rodbinskim življenjem deželnega glavarja in da nimajo s političnim delovanjem nikakršnega stika. Ravno narobe je res!

Z vso pravico smemo terjati pojasnilo, kaj je z ostudnim političnim spletkarjenjem, ki ga je Theimerjeva očitala Susteršiču, sklicujoč se na

Jedro srbsko-bolgarskega spora

tiči predvsem v pogodbi, katere vsebina pa je stroga državna tajnost.

Ravno ta tajnost pa najbolj ovira preprečevalen pogled na spor.

Vendar pa prihaja kak posamezen žarek iz te pogodbe tudi v javnost.

Srbija zahteva revizijo pogodbe, t. j. sestavi naj se nova na podlagi sedanjega stanja stvari, ker je prvotna pogodba brez smisla z ozirom na bistvo spremembe, povzročene od dogodkov na bojišču in na diplomatičnem polju.

Te spremembe so:

1. Z vojno osvojeno ozemlje postane — do zaključka miru s Turčijo — last obeh zaveznikov, nasprotno je sedaj last štirih zaveznikov. Ta točka v pogodbi je tedaj nepravilna.

2. Skupno lastnino ozemlja, morata zaveznika skupno braniti in v slučaju srbsko-avstrijske vojne je dolžnost Bolgarske poslati Srbiji na pomoč 200.000 mož.

V tem slučaju je bila tudi severna Albanija last obeh zaveznikov, a Bolgarska je odrekla Srbiji vsako pomoč, na diplomatičnem polju in celo svetovala Srbiji naj se ne ustavlja velesilam in naj ugodí nji-

hovi zahtevi po avtonomni Albaniji. Glede Skadra pa je izjavila, da nima nikakega interesa pri tem vprašanju in čim je padlo Drinopolje, je Bolgarska grozila, da bo sama zaključila s Turčijo mir, ako se bodo zavezniki še nadalje obotavljali in ne izročijo Skadra velesilam. S tem je Bolgarska moralno oslabiljala diplomatično akcijo Srbije in Črne Gore in tako škodovala interesom zaveznikov, kar je proti pogodbi.

3. Kot glavno bojišče v pogodbi označena Macedonija in na to bojišče bi morala Bolgarska postaviti 100.000 mož. Tega ni storila, ker je potrebovala vso svojo armado na trakiškem bojišču za operacije proti Cataldži.

Res je, da je bolgarski generalni štab naprosil srbskega, da ne zahteva bolgarske pomoči za Macedonijo in je to v vojni konvenciji naznačeno.

A ravno ta vojna konvencija zahtevana in podpisana od Bolgarske, uničuje to točko mednarodne pogodbe. Da se pa spremeni kaka točka v pogodbi, je treba pogodbo revidirati in z novo pogodbo nadomestiti vojna konvencija, sklenjena samo med generalnimi štabi in samsamo za dobo vojne, pa ne more zastopati mednarodne pogodbe, ki mora biti pravovredno podpisana in ratificirana.

4. Glasom pogodbe imelo bi pripasti Bolgariji vse ono ozemlje od Strume in Rodopa do Drinopolja (brez Drinopolja), od Šar-planine na sever in zahod, tedaj tudi severna Albanija, pa Srbiji.

Kraji med Strumo-Rodopom in Šar-planino pa so sporni, t. j. oni niso določeni v pogodbi komu naj pripadajo. Toda o tem na drugem mestu.

Velesile pa so odvzele Srbiji — po pogodbi pripadajoče ji ozemlje, tako, da za Srbijo na zahodu ničesar ne bi ostalo, ker bi se Bolgarska dotikala »avtonomne« Albanije in ne Srbije.

Tudi v tej točki je pogodba nepravilna in spremenjena vsled višje sile (force majeure), četudi se ne vzame v obzir dejstvo, da je Bolgarska dobila Drinopolje in južneje kraje od Drinopolja do meje Enos-Midie, katero ozemlje ji po pogodbi ne pripada.

5. Smoter pogodbe — v kolikor se tiče pravkar končane vojne — je bil še pred premirjem dosežen. Vse ozemlje, označeno v pogodbi, je bilo v zaveznikih rokah. Toda Bolgarska ni hotela podpisati mirovne pogodbe radi Drinopolja in Trakije.

Bolgarska ni imela nobene pravice zahtevati od Srbije, da nadaljuje vojno zoper Turčijo, ko je Sr-

bija že vse svoje bojne operacije vspešno končala. Vsled tega ni imela niti pravice zahtevati od Srbije tudi materialno pomoč za zavzete Drinopolja, ko je bilo zadoščeno pogodbi v tem oziru.

Srbija je stala celih pet mesecev v oboroženem stanju brez potrebe in neobvezno, brez ozira na padle žrtve pred Drinopoljem. Bolgari pa so bili celo tako brezobzirni, da so zaplenili drinopoljski srbski plen v znesku 58.000 dinarjev.

Tudi v tej točki je pogodba nepravilna, krivična in škodljiva za Srbijo.

Razlogi za revizijo.

Ad 1. Sprememba te točke je od Bolgarske molče priznana, ker se ni protivila vstopu Grške in Črne Gore v skupno zvezo.

Ad 2. Je Bolgarska s svojim postopanjem — protivnim pogodbi — oslabiljevala Srbijo v diplomatičnem boju z velesilami radi primorja, katero je Srbija prepustila velesilam, da

a) reši Bolgarsko od obveze pomoči 200.000 mož,

b) da reši sebi in svojim zaveznikom ekonomsko in politično neodvisnost in

c) da ne ovira dogodkov na bojišču ter ne stavlja v nevarnost že osvojenno ozemlje njeno in njenih zaveznikov.

Tu Bolgarska ni izpolnila svojih obvez ter se je okoristila sama s točko, ki bi imela iti na korist Srbije, trpečo radi odstopa primorja občutno škodo.

Tudi ta točka je postavljena — vsled dogodkov — na glavo.

Ad 3. Potreba in vojni načrt ter razpoloženje turški armad napravili so trakijsko bojišče za glavno. Srbija ni dobila vsled tega v Macedonijo 100.000 mož bolgarske armade in je morala povečati svojo armado od 310.000 na 402.000 ter si s tem povečati izdatke.

Srbija je bila sicer dolžna poslati 100.000 mož v dolino Marice, ali ne glasom pogodbe, pač pa glasom vojne konvencije, katera radi revizije ne prihaja v poštev.

Ako je 2. točka postavljena na glavo, je ta naravnost prekucnjena.

Ad 4. Že omenjeno sporno ozemlje ima biti ali avtonomno ali pa se ima razdeliti. Za slučaj, da se pristopi k arbitraži (razsodišču, mora arbitri utrditi — obvezno za obe sporni stranki — tako mejo, ki naj bo odgovorja pravi in interesom obeh držav. Pravičen razsodnik bi ne mogel razsoditi drugače kot v prilog Srbiji. Žal, da razsodišče more šele tedaj nastopiti, ako so dani vsi predpogoji, da je pogodba veljavna in izpolnjena. Ker pa je pogodba ovržena do neizozibnih del-

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v
restavracijo „Tivoli“
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
polago.

Ljubljana.

— Kaj bo z gledališčem. Slišali smo, da so se slov. igralci obrnili na dež, glavarja s prošnjo, da bi ugodel deputaciji, ki bo posredovala pri njem za »Dram. društvo«, da se s tem zagotovi sezona in da se tako domači igralci rešijo iz obupnega položaja. Dež, glavar pa je baje odgovoril, da ne daje nobene nade za ugoden odgovor in da sedanjemu odboru »Dram. društva« gledališče sploh ne bo na razpolago. Ako so te vesti resnične — potem najbrže — sezona ne bo.

— Na vprašanje, kako je s Kino-Metropolom, ne moremo dati še jasnega odgovora. Za sedaj se vrše priprave — upamo pa, da bo zadeva kmalu rešena in da bo občinstvo lahko pokazalo, ali mu je na tem, da imamo svoj Kino.

— Slovenska umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča se odpre v soboto 7. t. m. ob pol 12. uri dopoldne.

— Pozor gospodarji in gospodinje. Klerikalci so povabili na svoj sestanek ljubljanske kuharice in so jim pri vseh grehih prepovedali kupovati pri napred. trgovcih. Kuharice so jim morale pri svoji vesti obljubiti in priseči, da se bodo tega držale. In res: mnogo kuharic naprednih družin je po svoji volji kupovalo pri najbolj zagrizenih klerikalcih. Neki ugledni naprednjak je šele te dni prišel na to, da kuharica kupuje pri njegovih največjih nasprotnikih. Seveda ji je to takoj prepovedal. Kuharica pa je rekla, da je pri smrtnem grehu obljubila, da bo vedno kupovala pri klerikalcih. Rajše pojde iz službe, nego da bi storila — smrtni greh. Iz tega se vidi, kako klerikalci ljudi terorizirajo in kako skrivaj delajo. Naprednjaki, pazite na svoje posle, kaj delajo in kod hodijo, ker imate polno izdajalcev v svojih hišah.

— Društvo učiteljev in šolskih prijateljev ljubljanske okolice ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 5. t. m. pop. ob 4. uri v Narodnem domu v Ljubljani. Vabi se na obilo udeležbo.

— Bolniška blagajna brivcev v Ljubljani se priporoča visoki c. kr. vladi in merodajnim faktorjem. Občnega zbora in revidiranja blagajne ni bilo že 2 leti.

— Zgodovinski dan. Stara resnica je, da je bila gora sv. Ahacija pred časom zelo obiskana od ljubljancev in drugih daljnih izletnikov. Prijatelji lepe narave! V nedeljo dne 22. junija t. l. na turjaške višave! Nad Turjakom pri sv. Ahaciji se praznuje spomin krščanske zmage nad Turki leta 1593. Na ta dan je cerkveno žegnanje in hribovsko veselje, pri katerem se strelja in godci godejo. To pot je tudi maša v krasnem plašču, ki ga je pred 400 leti nosil turški paša Hasan. Tudi cerkev na razglednem vršcu hrani sama na sebi veliko zgodovine. Zanimivosti. Za okrepilo skrbje kršćanji gori in doli na Turjaku. Sv. Ahacija je 750 metrov visok; ne svetnik, ampak gora seveda. Izletniki se odpeljejo zjutraj zgodaj iz Ljubljane z jutranjim dolenskim vlakom do Škoflje. Od tam pa korakamo 2 uri in 60 minut do gore. Vsi prijatelji hribovlazci se torej vabijo k sv. Ahaciji, da tako zopet zaslovijo glas. Ko si ogledamo starodavno stavbo, odidemo izletniki na Turjak v narodno gostilno k Prajerju, da se malo okrepčamo in odpočijemo. Vsak izletnik si tudi lahko med tem ogleda turjaški grad in Trubarjevo rojstno hišo na Rašici pri Velikih Laščah. Večerni vlak nas zopet popelje nazaj v belo Ljubljano.

— »Sokol I.« vabi svoje članstvo na celodnevni pešizlet prihodnje nedelje 8. t. m. v Moravce. Odhajamo iz južnega kolodvora ob 7. uri zjutraj z vlakom do Kresnice. Odhod peš po senčnih potih in stezah na Moravce. Povratek iz Domžal z večernim vlakom. Sokolska društva iz Ljubljane oziroma iz bližine (Litija, Šmartno, Kamnik, Domžale) so vljudno vabljena k udeležbi. Dobrodošel posameznik ali celo društvo. Javna telovadba se vrši le, če najbližje društvo postavi kako orodje. V tem slučaju naj nujno obvesti »Sokola I.« Izlet je zvezan le za malo stroški, pokrajina krasna, kraj potreben vzpodbude, zato bratje, udeležite se številno!

— Vlak zopet povezuje predvčerajšnjim proti večeru je

in dvoje zlatih, z rdečim in modrim kamnom vdelenih prstanov. O tatu manjka doslej vsaka sled.

Aretacija. Samski organist Albin Morgan iz Gorenjega Vremena pri Senožcah je v zadnjem času izmislil na podlagi ponarejenih pisem tamšnjega župnika več večjih denarnih posojil. Slednjič pa je prišla cela zadeva na dan, orožništvo je Morgana aretiralo in izročilo okrajnemu sodišču v Senožcah.

Samomor. Dne 28. p. m. se je v Češnjicah obesil na podu 73letni tamonjši ubožec Matija Droč. Vzrok samomora je doslej še neznan. Kakor se v zadnjem času sliši, se je izvršilo na Kranjskem, posebno v poslednjih dneh veliko več samomorov, kakor včasih cela leta.

Zrtev alkohola. Pretekli petek so našli ljudje ne daleč od Javornika, kakih trideset korakov od državne ceste na nekem travniku truplo nekega moža, v katerem so pozneje spoznali oženjenega Mihaela Gorjanc iz Javornika. Gorjanc je šel dne 18. p. m. z živčnim preskrbljen, od doma na delo. Od tistega časa ga ni nihče več videl. Gorjanc je bil strasten alkoholik in je najbrže umrl na zastrupljenju z alkoholom.

Velika vročina povsod. V Zagrebu vlada te dni neznosna vročina, ki dosega 45 stopinj.

Velika nezgoda na Dravi. Pet kilometrov od Moslavine na Hrvaškem je utonilo v Dravi v ponedeljek zjutraj pet oseb. Šest oseb, zaposlenih pri regulacijskih delih, je na čolnu merilo globočino vode; po nesreči se je čoln prevrnil in se je en sam otel iz valov.

Strah pred vračajočo se vojsko v Carigradu. Carigradsko prebivalstvo je v strahu, da izbruhnejo krvavi pogromi, ko se vrnejo čete iz pred Catalde in Bulajira; zato zahtevajo vojaški krogi, da vlada za enkrat ne odredi splošne demobilizacije, temveč odpusti le rezerviste iz Carigrada in okolice in jih v službu izgredev takoj pokliče zopet pod zastavo.

Avstrijski vohun aretiran v Italiji. V San Giorgio di Nogara je bil aretiran 35letni italijanski državljani Teobald Cigaina, ki ga je policija že dalje časa sumila, da izdaja avstrijskim oblastem vojaške tajnosti.

Samomor ruskega oficirja. V Viborgu na Ruskem se je ustrelil te dni oficir. Oblasti pač vedo njegovo ime, a ga ne izdajo. Istočasno so v Viborgu aretirali Eidelmanna, ki je bil prišel iz Peterburga.

Cesar Viljem — doktor inženir. »Voss. Ztg.« poroča, da bo tehnična visoka šola v Berlinu imenovala cesarja Viljema ob priliki njegovega vladarskega jubileja za doktor-inženirja honoris causa.

Vohunstvo na Ruskem. Nekaj višjih ruskih oficirjev bo odšlo kot posebni delegatje v ona mesta, kjer so preiskave zaradi vohunstva.

Panika v cerkvi in nje posledice. V cerkvi v Oberndorfu na Solnogradskem je nastala dne 1. t. m. med procesijo velika panika. Eksplozivno so tri petrolejske svetilke, kar je povzročilo precej velik pok. Pri tem se je vse trlo proti izhodu, pri čemer je bilo več starih oseb poškodovanih. Deset težko ranjenih so morali odnesti na nosilih iz cerkve.

Smrtna avtomobilska nesreča. Kakor se iz Bruselja poroča, se je dne 2. junija ponesrečil znani belgijski športsman Declair, ki se je peljal v avtomobilu k neki tamonjši dirki. Pri tem se je avtomobil prevrnil in Declair je priletel z glavo tako nesrečno na tla, da je bil na mestu mrtev.

Dva brata pri kopanju utonila. Dne 1. junija t. l. sta našla dva mlada moža smrt v Plöskem jezeru pri Berlinu. Brata Kleist sta se kopala na prepovedanem kraju. Nenadoma je izginil pod vodo 19letni Maks Kleist; njegov 23letni brat je skočil za njim in je tudi on utonil, ko je hotel svojega brata rešiti. Trupli obeh bratov še niso potegnili iz vode.

Velika železniška nesreča. Kakor se iz Nižnjega Novgoroda poroča, se je dne 1. t. m. pripeljal na tamonjšno postajo prazen tovarni vlak, katerega strojevodja je med vožnjo padel iz lokomotive na železniški nasip. Strojvodja je pustil vlak, da je hitel naprej. Vlak je zadel na postaji v neki osebnih vlak, ki je bil pripravljen oditi s postaje in ki je stal na istem tiru, po katerem je pridiral tovarni vlak. Pri tem je bilo dvoje oseb mrtvih in troje težko ranjenih.

zuma, da se prepreči nevarnost, ki ogrožuje mir.

Iz seje deželnega odbora z dne 31. maja 1913. Deželni zvezi za otroško varstvo se predlaga, da naj dobi mesto v predsedstvu te zveze tudi zastopnik kmečkih županov. — Zavrnete se obe pritožbi Josipa Zupana proti sklepu občinskega odbora v Kranjski gori zaradi naprave postajališča Gozd-Martuljek. — Pobiranje zdraviliške takse v Toplicah se dovoli za čas, dokler bo trajalo gentstvo, zdraviliški komisiji. — Deželni vladi se priporoči razpust občinskega odbora Spodnji Log pri Kočevju. Za gerenta predlaga se župan novega občinskega odbora, za prisedelnika pa občinski svetovalec novozvoljenega občinskega odbora. — Obrtno nadaljevalni šoli v Metliki se dovoli 900 K podpore, ker je zadostila pogojem deželnega odbora. — Od strani županstva se je dežel. odboru naznanilo, da prva češka zavarovalna družba, ki pa seveda ni klerikalna, išče zavarovancev z nekim cirkularjem, v katerem trdi, da nalažila ali namerava svoje denarje nalagati na slovanski jug. Dotičnim županstvom se naznani, da po vednosti deželnega odbora ta zavarovalna družba nima svojih denarjev naloženih niti v nepremičninah na Kranjskem, niti v deželnih papirjih. — Občini Sturije se dovoli za napeljavne javne električne razsvetljave uporaba občinskih potov do preklica. — Predarški deželni odbor naznani, da se pridruži akciji deželnega odbora kranjskega glede drž. zakona o električnih daljnovodih. — Zgradba železobetonskega mostu na okrajni cesti Kranj-Bobovek se odda trdki Relha in nečak. — Za sekundarija v deželni bolnici je imenovan dr. Rado Poljak.

Pol vasi pogorelo. Nujna pomoč potrebna! Na Krškem polju leži vas Jelše, danes je tam velika beda. Za silo oblečeni otroci begajo okrog, ogenj jim je pokončal hiše domove. Pogorelo je 31. maja 11 posestnikov skoraj vse. Prosim vseh, ki nimajo mesta srca kamna, da pomagajo po svojih močeh. Sila je za obledo, živila, sploh za vse. Vsak dar je dobrodošel. Pošljite na naslov: Urbani Jože, posestnik na Jelšah št. 2. — Zgorelo je v celem 61 objektov. Zavarovani so seveda samo za materialne vsote. Požarne brambe iz Sv. Križa, Kostanjevice, Leskovca in Cerkelj so neumorno omejevale ogenj. Direktno gašenje je bilo seveda pri lesenih stavbah brezuspešno. Človeških žrtev na srečo oženj ni zahteval. Onesvestil se je pač vsled silnega napora posestnik Dolmovič, Strgarju je že gorela srajca na hrbtu, pa naši ljudje so junaki, skoro vsi živino so rešili. Ganljivo je bilo gledati lastovke, ko so še v večernem mraku obletavale pogorišče in iskale zaman svoje ljube družinice.

Vlom in tatvina. Preteklo soboto popoldne je bilo v odsotnosti domačih ljudi vlomljeno v hišo posestnika Ivana Detele iz Rakovnika pri Medvodah. Tat je odnesel iz neke omare niklasto žepno uro s srebrno, dvojnoto verižico, na kateri je bil obščen srebrni list deteljice kot privešek

Že samo ti fakti, oprti na oficijelne srbske izjave in na zahteve Bolgarske, kar se tiče pogodbe, zadostujejo, da lahko vsak slepec sprevi kje je lojalnost, pravo in resničen interes in kje je zahrbtnost, krivica in želja po nadvladbi na Balkanu.

Sprememba pogodbe je predpogoj miru na Balkanu in je absolutno potrebno zaključiti novo, kar pa — v sled nedostopnosti Bolgarov — ne bo šlo tako gladko, saj že danes kar

Urgolji vojaštva v Macedoniji.

Bolgarska je ustavila promet na železnicah radi vojaških transportov.

Bolgarska vojska se je že začela vtrjevati in je že okrog 200.000 mož pripravljenih za napad.

Pa tudi Srbija ne zaostaja. 75.000 rekrutov je že pripravljenih v okupiranih krajih. Dnevno odhaja iz Beograda po par vojaških vlakov in postaja je za privaten promet sploh zaprta.

Srbska vojna sila v Macedoniji se ceni na 240.000 mož, ki so se istakotno vtrdili.

Sedaj pa res ni treba, da pride do boja. Naravna in pravična meja je že najdena, vojaki so jo določili s svojimi okopi in vtrdnjami. Čemu še prepira?

Mars.

različne izjave klerikalnih veljakov, kaj je na vmešavanju dr. Susteršičeve žene v uradno poslovanje deželnega odbora itd. Te reči se prav živo dotikajo dr. Susteršičevega političnega delovanja in deželnega glavarja prokleta dolžnost je, da se glede na te politične očitke, ki niso bili tjavendan izrečeni, temveč precej dobro podprti, javnosti opraviči. Doslej na te napade dr. Susteršič še ni reagiral in tudi »Slovenec« je odgovoril na stvarne obdolžitve le z nizkotnimi, nespodobnimi in nekavalirskimi psovskami. Zato je sklep deželnega odbora velika predrznost in huda politična nespodobnost, ker brez preiskave podeljuje dr. Susteršiču generalno odvezo, namesto da bi ga v imenu javnosti prisilil, naj se opraviči.

In na to nadaljuje »Zarja«:

Pa še nekaj je na poročilu o seji deželnega odbora zanimivega. »Slo. Narod« poroča, da je bila odveza dr. Susteršiču sklenjena soglasno. Kolikor nam je znano, je član deželnega odbora tudi g. dr. Karl Triller, kot zastopnik tiste stranke, v čije glasilu je Theimerjeva začela svojo kampanjo proti dr. Susteršiču in ostalim klerikalnim korifejem. Ker iz poročila ni razvidno, ali je dr. Triller bil po važnih opraviilih zadržan in ni prisostvoval seji, se vsi začudeno vprašujejo, ali je tudi dr. Triller obsodil kampanjo Theimerjeve, ali je tudi dr. Triller podpisal v dež. dvorcu dr. Susteršiču izpričevalo o polit. poštenju, ki mu ga v »Narodu« odreka. To bi bila taka nemožnost, da si je ne upamo zalučiti dr. Trillerju v lice, dokler za trdno ne vemo, da je pri navedeni izjavi sodeloval. Zato pričakujemo od dr. Trillerja, da zadevo pojasni!

»Slov. Narod« je — molčal.

»Slovenec« pa pravi: »Deželni odborni dr. Triller je izjavil, da tudi on odločno obsoja take osebne napade in obžaluje, da ni imel zadostnega vpliva, da bi jih bil preprečil v »Slovenskem Narodu«.

Zadeva je končana in Kamila Theimer lahko še nadalje polni predalet v »Slov. Narod« — klerikalci si s tega ne bodo ničesar delali. Kako tudi?!

Italijanski sociolog o Slovanih. V »Vita Internazionale« piše g. Sergi: »Evropa sluti ono, kar se mora zgoditi in skuša, da se vpre (namreč nevarnosti, ki obstoja v političnem in gospodarskem probujanju in napredovanju slovanskih držav). Ako slovanski nastop v Evropi prinese vojno in pokolji rodi rivalitete narodov, smo mi prvi, ki bomo to obžalovali: in, kakor se razvili iz dobe balkanskih borb, zdi se da bodočnost pripravlja velike dogodke v življenju naroda. Ker je nastop Slovanov neizogiben, je kompromis potreben, ki mora imeti za temeljno načelo enakopravnost narodov, brez ozira na to, kako so oni veliki in razdeljeni, načelo, ki se more modificirati in spoštovati od vseh držav in v vsakem času. Evropa, ki se bliža sporazumu, če tudi začetki do sedaj niso bili ravno srečni, bo prišla z novimi in uspešnimi iniciativami mirnim potom, do končnega sporaz-

stvih, nastavljenih vsled vojne, razume se samo ob sebi, ne more biti govora o arbitraži, katero zahtevajo sedaj Bolgari. Srbija arbitraže ne more in ne sme zahtevati, ker bi s tem priznala veljavnost pogodbe.

Cim pa je Srbija izgubila poleg spornega ozemlja ležeče nesporno ozemlje, so okolnosti tako spremenjene, da je ta glavna točka izgubila popolnoma svojo veljavo.

Ad 5. Je razvidno, da je Srbija mnogo izgubila od onega ozemlja, ki ji pripada v pogodbi, nasprotno pa je Bolgarska mnogo pridobila, kar ji glasom pogodbe ne pripada. Velesile so spremenile — hote ali ne hote smisel pogodbe tako, da eden dobi to, do česar nima pravice, a drugi zgubi ono, ki mu je po pravu pripadalo.

Naravno, da mora Srbija iskati nagrade tam, kdor je po nepravem dobil več.

Bolgarska se sklicuje na to, češ, da je tudi ona morala zapustiti radi Rusije Rodosto, a pozablja, da je kodostu po nepravem zavzetu ozemlje, ker ni v pogodbi. Ako pa je odstopila od Silistrije, je to njena notranja državna zadeva in čudno je kakih argumentov se poslužuje Bolgarska, češ, tudi ona je žrtvovala.

vozoil tovorni vlak pri Opčinah sprevoznika Ivana Kavčiča. Odrkalo mu je obe nogi in roko. Bil je v pol uri mrtve. Zapuška vdovo in šest otrok. Odpejali so ga z avtomobilom v Trst, od tam pa po železnici v Ljubljano. Vzrok nesreče je zopet velika skopost južne železnice, ki je škrtala kompanijo mož ob štiri na tri in s tem preobložila ljudi z dehom. Čudno, da se zadnje čase taki slučaji tako množijo.

Vandalizem. V nedeljo ponoči so neznani zlikovci polomili in razdeljali v tivolskem gozdu dve klopi. Take barabe, namesto da znašajo svojo moč nad klopi, naj bi se raje lotili kake debele smreke, da si nad njo ohladijo svojo vročo kri. Kje je tukaj državna policija, katera bi morala vsako nedeljo in praznik zvečer obrniti še posebno pozornost na tivolski gozd in park? Seveda ako pride med možem in ženo par besed navskrži, ali če kak otrok utrga pest trave za zajčka, ali pa če kak delavec po neprevidnosti kako nemško fradlo malo poškopri, je takoj policija zraven; tam pa, kjer je v resnici potrebna, je pa ni. Gospodje, katerih je dovolj pri ravnanstvu, naj bi vendar podučili mlade in tuje stražnike, kako morajo svojo službo opravljati, kakor so jo prejšnji mestni stražniki, pri katerih je bil pa samo ta vzrok, da jih je bilo premalo in niso mogli biti povsod.

Tatovi koles. Kolesarji pozor. Včeraj se je zgodilo več slučajev, da so bila kolesa ukradena. Do 11. ure dop. je bilo policiji naznanjeno pet slučajev. Tatovi so imeli torej dober dan. Kolesarji pozor!

Preiskava mleka. V ponedeljek je tržno nadzorstvo na južnem kolodvoru preiskalo 120 litrov mleka, katero je došlo iz Grosupljega in je bilo vse zasirjeno. Mleko so denaturirali in poslali nazaj. Tudi v raznih tukajšnjih mlekarnah so včeraj dobili precej mleka zasirjenega. Danes jutraj so preiskali mleko na Marije Terezije in Dunajski cesti, kjer je bilo zopet precej zasirjenega mleka. — Mlekarijem se je mleko pustilo in j lahko puste skisat in pa ga sir.

Umrli so v Ljubljani. Marija Rihar, delavčeva žena, 43 let. — Ivana Traven, užitarica, 66 let. — Franc Perčič, zidarski pomočnik, 43 let. — I. Šebenik, liš. pos., 80 let. — Eliz. Graul, gospodinja 81 let. — M. Terček, kajžarica, 45 let. — Marija Vlakli, hči kajžarjeva, 35 let.

Med vožnjo od Turjaka do Škofelice se je zgubila denarnica z nekaj denarja. Najditelj naj jo izroči proti primerni nagradi v hotelu »pri Maliču«, pisarna dr. Zirovnika.

Kinematograf »Ideal«. Nihče naj ne zamudi si ogledati ta izborni vspored. »Nabob« je krasno kolorirana drama. Sijajna veseliga. — Mož s tremi ženami je vzbudila nepopisen smeh in je Moric v glavni vlogi neprekosljiv. Journal Pathe donša najnovejšo modo. V petek zjutraj lep spored. V soboto Asta Nielsen. V torek »Maksirana ljubezen«. Pripravlja se največja senzacija Danteev »Pekel«.

Kinematograf »Ideal«. V petek dne 13. t. m. do ponedeljka 16. t. m. se bode predvajal v Kino-Idéalu Danteev »Pekel«. Ta največji kinematografski senzacionalni umotvor za katerega izpolnitev se je rabilo dve leti, bo nudil s svojimi najboljšimi igralci in režiserji res nekaj izvanrednega. Podjetje »Ideal« si je zagotovilo to velikansko delo z ogromnimi stroški, samo da pokaže topet nekaj krasnega.

Gorica.

PRED PRAZNO DVORANO.

Gorica, 1. junija 1913.

Tako se je godilo še vedno, če so priredili naši umetniki svoj večer; bilo je nekaj ljudi, ki ne manjkajo nikoli nikjer, drugi pa pridejo radi osebnega znanja in ožjih stikov s tem ali onim. Komorni koncert, katerega nam je dal kvartet: Michl — Sancin — Pertot — Pečenko se je proizvajal pred prazno dvorano. Ne pismo o tem, kar se je proizvajalo; zadoštujejo samo imena: Haydn, L. van Beethoven, Zichl, Schubert. Ali ste slišali Haydnovo »Fantazijo«, Beethovnovy in Michlno »Adagio«?

Vemo, da bi prišlo več ljudi, če bi se dala opereta a la »Čevljar — baron«, »Mamzelle Nitouche« itd. Kaj ne da, vsi vi, ki bi lahko prišli, da prijetnejše doni šundmuzika, kakor kakšna Beethovnova »Simfonija«? Na misel mi prihaja Cankarjevo predavanje v našem mestu, pri katerem nas je bilo nič manj kakor toliko, da se je dalo seštetati vse na prstih desnice in leve. Mislite morda, da je bilo takrat boljše? Kaj šel 11 »dam« in drugi moški, tako, da so za bilo zasedli stole, zato, da ne bi tako zevali v kvartet. Dovolj, če zapišemo: komorni koncert je imel na razstanku 83 poslušalcev.

In ni li zadosti, če povemo, da je bil med njimi predsednik »Schulver-eina«, in podpredsednik tudi. Nima-mo nikakih obračunov z goriškim občinstvom, ki bi koncert lahko posetilo. Vendarle si nismo še prav na čistem.

Zakaj ne povemo odkrito, da nimajo ljudje smisla za lepoto, da je »občinstvu« ljubše, če sliši arijo iz »Valčkovega čara« kakor Schubertov »Allegro non troppo«.

Ne! Kvartet ne bo trpel škode; deficit pa sloni na ramenih »Glasbene Matice«.

Če pripomnimo, da je bil koncert, katerega je proizvajal ta kvartet, zadnji, smo zapisali dovolj.

Goriški publikum se je pokazal tokrat v jasni luči, čeprav ni primanjkovalo skladatelju Michlno zaradi njegovega »Adagia« aplavzov.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PO OBSODBI MIN. PRESEDNIKA LUKACSA.

Budimpešta, 3. junija. Tu se je vršil ob 6. uri zvečer skupni ministrski svet, ki je trajal celo uro. Ministrski svet je sklenil demisijo vlade. Sklep se je sporočil nacionalni stranki dela.

Budimpešta, 3. junija. Velikanska množica je spremljala Dessija in njegovega zagovornika po ulicah do stanovanja, kjer je zagovornik Dessija stopil na balkon in govoril k množici. Ker je pa policija hotela nastopiti in množico razgnati, je bil neki policijski inšpektor ozmerjan.

»NI MOGOČE.«

Budimpešta, 3. junija. Ministrski predsednik Lukacs je bil po seji zbornice s člani nacionalne stranke dela skupaj. O zaključku obravnave ga je obvestil šef »presburoa«. Ko je slišal Lukacs o izidu, je spel roke s krikom: »Strašno! Tega nisem pričakoval.« Lukacs se odpelje takoj na Dunaj, da pada cesarju osebno demisijo celokupnega kabineta.

PO SKLEPU MIRU.

London, 3. junija. Kralj je sprejel danes delegate balkanskih držav in izrazil svojo zadovoljnost nad tem, da je mir podpisan. V četrtek bo seja balkanskih delegatov.

PO SESTRANKU.

Belgrad, 3. junija. Kralj je sprejel min. predsed. Pašića v dolgi audienci.

SOLUN, KRAJ POGAJANJ.

Belgrad, 3. junija. Kakor poročajo nekateri, se bo vršil sestanek ministrskih predsednikov štirih balkanskih držav v Solunu.

VSPEH SESTANKA.

Pariz, 3. junija. Nasproti dopisniku »Matina« se je izrazil bolgarski min. predsednik Gešov o caribrodski konferenci tako-le: Upam, da bo vsled konference s srbskim min. predsednikom Pašićem moralna napetost v obeh državah popustila. Da pokažemo svojo dobro voljo smo se zedinili, naj se skliče konferenca min. predsednikov vseh 4 balkanskih držav. Ni izključeno, da se bo pokazala možnost mirnega izhoda iz kritične situacije. Na vprašanje, ali je Bolgarska pripravljena popustiti v svojih zahtevah, je Gešov odgovoril s kategoričnim ne!

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«!

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

10 vinskih sodov od 300—700 l in 10 pletenih balonov se po primerni ceni proda. H. Meden, Begunje pri Cerknici. 457-5

Trgovina z mešanim blagom na najlepšem prostoru v Zeleni jami št. 53 se pod prav ugodnimi pogoji odda za mesec avgust. Več se poizve na Sv. Petra cesta št. 14. v prodajalni oblek.

Fotografični aparat 9x12 (Hand-camera) se proda. Naslov v »Prvi anončni pisarni.« 476-3

Kupujte »Dan«.

»Dan« je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

»Dan« je najbolje informiran slov. dnevnik.

»Dan« je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

»Dan« je najodločnejši neodvisni jutranji list.

»Dan« je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvod po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.

»Dan« je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

»Dan« prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.

»Dan« prinaša znamenite sodobne politične karikature.

»Dan« je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite »Dan« med ljudstvom.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha-stega 5-10 K; velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

S. Benisch

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim svim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Perna, 200 cm dolga, 140 cm široka 13 K, 1470 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vse leto : K 18— Cetrt leta : K 4-50 Pol leta : K 9— En mesec : K 1-50 V upravnistvu prejeman na mesec K 1-20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto : K 20— Cetrt leta : K 5— Pol leta : K 10— En mesec : K 1-70 Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvo „DNEVA“.

Poslovodja

za čevljarsko obrt se takoj sprejme v trgovini M. TREBAR v Ljubljani, Sv. Petra cesta 6.

Spretnega krojaškega pomočnika delovodjo

samo za boljša in salonska dela s prav dobro plačo in trajnim mestom sprejme takoj krojaški mojster

Fran Kraigher, Gosposka ulica 5.

Za K 10.—

se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.

Ravnatoko za K 10.— listrata ali pralna obleka za gospode Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinejše vrste.

Angleško skladišče oblek O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Škofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrdke R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

Stenski

delavni red

za stavbenike

v smislu zakona z dne 22. junija 1902, drž. zak. štev. 155, je založila

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

in ga prodaja po K 1.— komad.

Del. glavica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica štev. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Teodor Kunc

Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška in francoska
.: dela se priporoča. .:

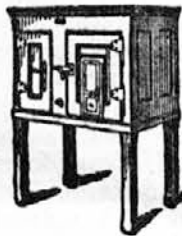
Simon Praprotnik

Jenkova ulica 7.

priporoča slavn. občinstvu svojo veliko zalogo ledenikov, vrtnih : miz, stolov : in sploh vsa v mizarsko obrt spadajoča dela.

Delo solidno, zmerne cene, postrežba točna.

Ceniki se pošljajo franco in zastonj.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogled, topomere, in zrakomere vseh vrst. Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošljamo na zahtevo zastonj in poštne pristojbine.